Azərbaycan Respublikasi Təhsil Nazirliyi

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kolleci

“Yerli özünüidarəetmə orqanı”

fənninin

PROQRAMI

040410-“ Bələdiyyə təsərrüfatının təşkili”

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin Metodiki şurasının 15 sentyabr 2017-ci il tarixli iclasının qərarı ilə təsdiq edilmişdir.
(Protokol № 1)

Bakı-2017

Tərtib etdi:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin fənn müəllimi — Rüstəmova Solmaz Talış

Redaktor:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin fənn müəllimi — Nuriyeva Nabad Məhrəddin

Rəy verənlər:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin "İqtisadiyyat" FBK-nın sədri — 1.Zeynalova Reyhan Feyruz

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin "Xidmət sahələrinin iqtisadiyyatı və menecment" kafedrasının dosenti i.ü.f.d. — 2. Yusifov Elşad Məsim

İZAHAT VƏRƏQİ

“Yerli özünüidarəetmə orqanı” fənninin proqramı “Bələdiyyə təsərrüfatının təşkili” ixtisasında tədris alan tələbələr üçün nəzərdə tutulmuşdur Fənnin tədrisində əsas məqsəd tələbələrə yerli özünüidarəetmə haqqında məlumat vermək və dünya ölkələrinin təcrübəsini onlara aşılamaqdır. Proqram Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına uyğun olaraq, Bələdiyyələrin yaradılması prinsiplərini, rolunu, yerli özünüidarənin hüquqi, iqtisadi və maliyyə əsaslarını, onun həyata keçirilməsi üçün dövlət təminatlarını müəyyənləşdirir.

Yerli özünüidarə – Azərbaycan Respublikasında vətəndaşların fəaliyyətinin təşkilinin elə bir sistemidir ki, bu sistem onlara qanun çərçivəsində yerli əhəmiyyətli məsələləri müstəqil şəkildə həll hüququ verir. “Yerli özünüidarəetmə orqanı” proqramı tələbələrə yerli özünüidarənin nəzəriyyəsini, əsas anlayışlarını, təşkili və s. mühüm məlumatların çatdırılması məqsədi ilə işlənib hazırlanmışdır.

Fənnin tədrisinə 60 saat ayrılmışdır (30 saat mühazirə və 30 saat məşğələ).

MÖVZULAR ÜZRƏ SAATLARIN PAYLANMASI

№	Mövzuların adları	Mühazirə	Seminar
1.	Yerli özünüidarə, əsas anlayışlar və nəzəriyyələr	2	2
2.	Yerli özünüidarəetmənin təşkili modelləri	2	2
3.	Yerli özünüidarəetmə və blədiyyələr	2	2
4.	Azərbaycanda bələdiyyələşmənin özəllikləri	2	2
5.	Yerli özünüidarə sahəsində beynəlxalq təcrübə	2	2
6.	Yerli özünüidarə xalq hakimiyyəti forması kimi	2	2
7.	Yerli özünüidarənin proqramları	2	2
8.	Yerli özünüidarəetmənin təşkili və bələdiyyə orqanları	2	2
9.	Bələdiyyə mülkiyyətinin iqtisadi məzmunu	2	2
10.	Bələdiyyə mülkiyyətinin formalaşması	2	2
11.	Yerli maliyyə və onun tərkibi	2	2
12.	Yerli büdcə, mahiyyəti və strukturu	2	2
13.	Azərbaycanda sosialyönümlü regional siyasətin əsasları	2	2
14.	Regionun sosial iqtisadi inkişafında yeni prioritetlər	2	2
15.	Bələdiyyələşmə-sosial infrastrukturun keyfiyyətcə yenidən qurulmasının əsası kimi	2	2
Cəmi 60 saat			

MÖVZULAR VƏ ONLARIN İZAHI

***Mövzu 1.* Yerli özünüidarə, əsas anlayışlar və nəzəriyyələr - 4 saat**

Yerli özünüidarəetmə azad, demokratik cəmiyyətin ilkin başlanğıcıdır. Yerli özünüidarəetmə orqanlarının özünəməxsus xüsiyyətləri.

***Mövzu 2.* Yerli özünüidarəetmənin təşkili modelləri - 4 saat**

Yerli özünüidarəetmənin təşkili modelləri:

- İngilis-sakson modeli
- Fransa,Türkiyə,Ərəbistan,Afrika və Latın Amerikası modeli

Yerli özünüidarəetmənin formaları:

- Referendumlar
- Seçkilər
- Yığıncaqlar
- Toplantılar

***Mövzu 3.* Yerli özünüidarəetmə və bələdiyyələr - 4 saat**

Yerli özünüidarəetmə və bələdiyyələr.Bələdiyyə hüququ yerli özünüidarəetmə ilə bağlı məsələləri tənzimləyən hüquqi normalar sistemidir.

***Mövzu 4.* Azərbaycanda bələdiyyələşmənin özəllikləri - 4 saat**

Azərbaycanda bələdiyyələşmənin özəllikləri. Bələdiyyələr ayrıca büdcəyə və mülkiyyətə malikdir.Hüquqi şəxs statuslu qeyri-dövlət təsisatıdır.

***Mövzu 5.* Yerli özünüidarə sahəsində beynəlxalq təcrübə - 4 saat**

Bələdiyyələrin beynəlxalq aləmdə qazandıqları təcrübə.Bələdiyyələrin dünya təcrübəsindən nümunələr: Bolqarıstanda bələdiyyələr, Polşada bələdiyyələr, Türkiyədə bələdiyyələrin təşkili.

***Mövzu 6.* Yerli özünüidarə xalq hakimiyyəti forması kimi - 4 saat**

Vətəndaşların yerli özünüidarəetmədə iştirak etmək hüququ. Yerli özünüidarə orqanlarına inzibati nəzarət. Yerli özünüidarənin əsas səlahiyyətlərinin konstitusiya və qanunla müəyyən edilməsi

***Mövzu 7.* Yerli özünüidarənin proqramları - 4 saat**

Yerli özünüidarənin proqramları:

- Yerli sosial müdafiə və sosial inkişaf proqramları
- Yerli iqtisadi inkişaf proqramları
- Yerli ekoloji proqramlar

***Mövzu 8.* Yerli özünüidarəetmənin təşkili və bələdiyyə orqanları - 4 saat**

Bələdiyyə iclaslarında həll edilən əsas məsələlər. Yerli özünüidarəetmənin təşkili üçün lazım olan şərtlər.Bələdiyyə qərarları.

***Mövzu 9.* Bələdiyyə mülkiyyətinin iqtisadi məzmunu - 4 saat**

Bələdiyyə mülkiyyətinin iqtisadi məzmunu, strukturu və formalaşması problemi. Yerli özünüidarəetmənin iqtisadi əsaslarının tərkib hissələri

***Mövzu 10*. Bələdiyyə mülkiyyətinin formalaşması - 4 saat**

Bələdiyyə mülkiyyətinin təzahürü xüsusiyyətləri. Məcburi və könüllü bələdiyyələşmə.

***Mövzu 11.* Yerli maliyyə və onun tərkibi - 4 saat**

Yerli maliyyə, mahiyyəti, onun tərkibi.Maliyyənin bölgü və nəzarət funksiyaları.Dövlət maliyyəsi.Yerli maliyyə.Biznes maliyyəsi.

***Mövzu 12*. Yerli büdcə, mahiyyəti və strukturu - 4 saat**

Yerli büdcənin mahiyyəti, strukturu. Yerli büdcə gəlirləri.Bələdiyyənin büdcədənkənar fondları.

***Mövzu 13*. Azərbaycanda sosialyönümlü regional siyasətin əsasları - 4 saat**

Azərbaycanda sosialyönümlü regional siyasətin əsasları.Urbanizasiya səviyyəsi.Azərbaycanda aparılan iqtisadi islahatlar.Regional siyasətin məqsədi.

***Mövzu 14.* Regionun sosial iqtisadi inkişafında yeni prioritetlər - 4 saat**

Regionun sosial- iqtisadi inkişafında yeni prioritetlər.Şəhərtipli ərazidə səmərəli istehsalın subyektləri.Regionun inkişaf etməsinin çoxşaxəli prosesi.Şəhərin funksional məkan inkişafının sistemli tənzimlənməsi.

***Mövzu 15.* Bələdiyyələşmə-sosial infrastrukturun keyfiyyətcə yenidən qurulmasının əsası kimi -4 saat**

Bələdiyyələşmə sosial infrastrukturun əsası kimi.Yerli icra və bələdiyyə orqanları təşkiledici, koordinasiyalaşdırıcı, motivləşdirici qurumdur.Sosial infrasturukturun cəhətləri.Ölkənin inkişaf səviyyəsi əhaliyə sosial xidmətin keyfiyyəti və səmərəsində özünü göstərir.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası.
2. Azərbaycan Bələdiyyə sistemi.Bakı, 2007
3. Bələdiyyələrin Rəhbər Prinsipləri və Qanunvericlik Aktları. Elmi nəzəri-praktiki jurnal Bakı, 2009
4. Bələdiyyə İdarəetməsi: İlkin təcrübə, problemlər və prespektivlər. Bakı, 2005
5. Yerli Özünüidarə fəaliyyətində şəffaflıq və iştirakçılıq məsələləri.Azad istehlakçılar birliyi, 2010
6. Azərbaycan Bələdiyyələri: ilkin təcrübə və perspektivlər.Bakı, 2003
7. Maliyyə əksmərkəzləşməsi.Bakı, 2006

Bakı İdarəetmə və Texnologiya kollecinin

müəllimi Rüstəmova Solmaz Talış qizinin

“ Yerli özünüidarə orqanı ” fənni üzrə tərtib

etdiyi proqrama

Rəy

Demokratik hüquqi dövlətin və vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasında dövlət hakimiyyətinin əks-mərkəzləşməsi başlıca yerlərdən birini tutur.Bu prosesdə yerli özünüidarəetmə institutlarının mühüm rol oynamağı şəksizdir.

Azərbaycanda yerli özünüidarə orqanları kimi bələdiyyələrin fəaliyyətindən 20 il vaxt keçir. Ötən illər ərzində bələdiyyələrin formalaşması və fəaliyyəti sahəsində xeyli tədbirlər həyata keçirilib.Belə ki, hazırda yerli özünüidarə institutları ilə bağlı qanunlar və normativ-aktlar qebul edilib. Qanunvericilik aktlarında bələdiyyələrin fəaliyyəti ilə bağlı müəyyən müddəalar nəzərdə tutulub. Bu baxımdan “ yerli özünuidarəetmə orqanı” fənninin tədrisi çox vacibdir. Fənnin tədrisinə hazırlanmış proqram tələbələrə bir çox məlumatların verilməsini öz üzərinə götürmüşdür.

Yuxarıdakıları nəzərə alsaq, proqramın kollecin daxili istifadəsi üçün yararlı dərs vəsaiti kimi qəbul olunmasını tövsiyyə edirəm

Zeynalova R.F Bakı İdarəetmə və Texnologiya kollecinin müəllimi

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

BAKI İDARƏETMƏ VƏ TEXNOLOGİYA KOLLECİ

Kollecin "____________________________" fənn birləşmə komissiyasının

"__________" _____________201_-ci il tarixli ___ saylı

PROTOKOLUNDAN ÇIXARIŞ

Iştirak etdilər:

1.____________
2.____________
3.____________
4.____________ ....

Eşidildi: _______________ qızı (oğlu) tərəfindən yazılmış "__________" fənni üzrə tədris proqramının müzakirəsi və təsdiqi

Qərar:

"____________" fənni üzrə ____________________ tərtib etdiyi proqram tədris üçün məqsədəuyğun hesab edilərək bəyənilsin. Proqram təsdiq olunmaq üçün Kollecin pedaqoji şurasının müzakirəsinə verilsin.

"_______________________"
fənn birləşmə komissiyasının sədri: ________

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

BAKI İDARƏETMƏ VƏ TEXNOLOGİYA KOLLECİ

Pedaqoji şuranın “_____” ________201_-ci il tarixli__________saylı

PROTOKOLUNDAN ÇIXARIŞ

Gündəlik məsələ:

“_____________” fənn birləşmə komissiyasının üzvü ____________ qızı(oğlu) tərəfindən yazılmış “____________” fənni üzrə tədris proqramının müzakirəsi və təsdiqi.

Qərar:

Kollecin müəllimi __________________ qızı(oğlu) tərəfindən yazılmış “_____________” fənni üzrə proqrama qrif almaq üçün rəy verilməsini Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyindən xahiş edirik.

Bakı İdarəetmə və Texnologiya kollecinin direktoru: ____________

Pedaqoji Şuranın katibi: Ruxsarə Nəsibova